

BİLİM VE SANAT MERKEZLERİNDEKİ ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN ÇALIŞMA DAVRANIŞLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ: ZEYTİNBURNU ŞEHİTLER BİLİM VE SANAT MERKEZİ ÖRNEĞİ

EVALUATION OF STUDYING BEHAVIORS OF SECONDARY SCHOOL
STUDENTS IN SCIENCE AND ARTS CENTERS: ZEYTİNBURNU ŞEHİTLER
SCIENCE AND ART CENTER EXAMPLE

Okul Müdürü Cemal ATAR

İstanbul Zeytinburnu Şehitler Bilim ve Sanat Merkezi, adader27@gmail.com
İstanbul / Türkiye
ORCID: 0000-0002-8076-4072

Okul Müdürü Hülya ÖZYÜREK

İstanbul Fuat Sezgin Bilim ve Sanat Merkezi, hulya.ozyurek@hotmail.com
İstanbul / Türkiye
ORCID: 0000-0003-4152-7303

Okul Müdürü Tamer YURTSEVEN

Sinop Bilim ve Sanat Merkezi, tameryurtseven@hotmail.com
Sinop / Türkiye
ORCID: 0000-0003-2082-689X

Okul Müdürü Selahattin PAMUK

İğdır Bilim ve Sanat Merkezi, pdrpamuk@hotmail.com
İğdır/ Türkiye
ORCID: 0000-0001-7505-1943

Okul Müdürü Berna ARAS ÇAKAR

Çanakkale Bilim ve Sanat Merkezi, arasberna@hotmail.com
Çanakkale / Türkiye
ORCID: 0000-0002-0608-8803

Okul Müdürü Hasan KURT

Kartal Gürbüz Bora İlkokulu, hasankurt-28@hotmail.com
İstanbul / Türkiye
ORCID: 0000-0001-8120-5603

Okul Müdürü Mevlüt ŞAHİN

Ergenekon İbrahim Şakir İlkokulu, mevlutsahin.tr@hotmail.com
İstanbul / Türkiye
ORCID: 0000-0002-3418-515X

Okul Müdürü Erkan TUNÇ

Şehit Şükrü Bayrakçı İlkokulu, erkan_tunc54@hotmail.com
İstanbul / Türkiye
ORCID: 0000-0003-2974-0590

Okul Müdürü Alper AYDIN

İhsan Zakiroğlu Ortaokulu, alperaydin28@gmail.com
İstanbul / Türkiye
ORCID: 0000-0002-8824-1030

Okul Müdürü Erdem YURT

Şehit Mustafa Erdal İlkokulu, erdemyurt06@gmail.com
Ankara / Türkiye
ORCID: 0000-0002-6139-1354

ÖZET

Araştırmanın amacı Bilim ve Sanat Merkezlerinde ortaokul kademesinde eğitim gören özel yetenekli öğrencilerin çalışma davranışlarının düzeylerinin tespit edilmesi ve öğrencilere bu çalışma davranışlarına uygun olarak okul dışı ve sınıf içi çalışmaların sağlanarak eğitimin niteliğinin artmasına katkı sağlamaktır. Araştırmanın evrenini İstanbul Zeytinburnu Şehitler Bilim ve Sanat Merkezi'nde kayıtlı olan ortaokul öğrencileri oluşturmuştur. Araştırmada öğrencilerin çalışma davranışı düzeylerini belirlemek için Baltaş'ın "Çalışma Davranışı Değerlendirme Ölçeği" kullanılmıştır. Öğrenciler ile ilgili demografik bilgilerin toplanması için araştırma için hazırlanan "Kişisel Bilgi Formu" kullanılmıştır. Elde edilen veriler öğrencilerin kayıtlı oldukları bilim ve sanat merkezi programlarına, cinsiyetlerine, Çalışma Davranışı Değerlendirme Ölçeği alt boyutlarına göre ayrı ayrı değerlendirilmiştir. Yapılan değerlendirmeler neticesinde bilim ve sanat merkezine kayıtlı ortaokul öğrencilerinin çalışma davranışlarının zayıf yönlerinin güçlendirilmesi için yapılması gereken rehberlik çalışmalarına ilişkin öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Özel yetenek, bilim ve sanat merkezi, ortaokul, çalışma davranışı değerlendirme

ABSTRACT

The aim of the research is to determine the level of studying behaviors of gifted/talented students studying at secondary school level in Science and Art Centers and to contribute to the increase of the quality of education by providing students with out-of-school and in-class studies in accordance with these studying behaviors. The population of the research is secondary school students registered in Istanbul Zeytinburnu Martyrs Science and Art Center. In the research, Baltas's "Study Behavior Assessment Scale" was used to determine the students' study behavior levels. The "Personal Information Form" prepared for the research was used to collect demographic information about the students. The data obtained were evaluated separately according to the science ve art centers programs that the students were enrolled in, their gender, and the sub-dimensions of the Studying Behavior Evaluation Scale. As a result of the evaluations, suggestions were presented regarding the guidance studies that should be done in order to strengthen the weak aspects of the studying behaviors of the secondary school students registered in the science and art center.

Keywords: Special ability, science and arts center, secondary school, study behavior evaluation

1. GİRİŞ

Özel yetenekli öğrenciler, hızlı öğrenebilmeleri ve öğrendiklerini hızlı işleyebilmeleri sayesinde eğitimde en çok verim alınabilen grup olarak düşünülmektedir (Kulaksızoğlu, 2004) Özel yetenekli öğrencilerin hızlı öğrenebilmeleri, özellikle ilkökul kademesinde fazla çaba harcamadan başarılı olmaları ders çalışma alışkanlığı kazanamamalarını da beraberinde getirebilmektedir (Millî Eğitim Bakanlığı, 2017). Bu durum özel yetenekli öğrencilerin çalışma davranışları konusunda bilgi sahibi olmanın, onların çalışma davranışları geliştirmelerinde ve sorumluluk üstlenmelerinde önemli bir rol oynadığını göstermektedir (Gürpınar, Güzeller, Alimoğlu ve Kulaç, 2011).

Çalışma davranışı sorumluluklara yoğunlaşma, motivasyon, bilgiyi depolama ve düzenleme ile zaman kullanımı gibi tutum ve davranışları içermektedir (Eren, 2011). Yapılan araştırmalarda çalışma davranışı, bireyin farklı teknikler kullanarak öğrenme becerisini gerçekleştirmesini ifade etmektedir (Thomas, 1993; Uluğ, 2000; Yıldırım, Doğanay ve Türkoğlu, 2000). Hedeflerine güdülenerek başarı gösteren bireylerin çalışma davranışına sahip bireyler oldukları görülmektedir. Bu nedenle bireylerin çalışma davranışına sahip olmaları önemli bir özellik olarak görülmektedir (Gettinger ve Seibert, 2002). Çalışma davranışı “çalışma ortamını düzenleme, planlı çalışma, etkili okuma, dersi dinleme, not tutma, etkili yazılı anlatım, derse aktif katılım, ödev yapma, sınavlara hazırlanma ve sınavlara girme” olarak on başlık içerisinde ele alınmaktadır (Lewis ve Doorlag, 1999; Uluğ, 2000; Yeşilyaprak, 2000; Yıldırım, Doğanay ve Türkoğlu, 2000).

Çalışma davranışına sahip bireylerin planlı, sistemli ve sürekli bir biçimde öğrenme becerisini gerçekleştirmesi beklenmektedir. Yapılan çalışmalarda çalışma davranışına sahip bireylerin sınav kaygılarının düşük ve akademik başarılarının yüksek olduğu görülmektedir (Subaşı, 2000; Avcı ve Nazlı, 2006). Bunun yanı sıra bazı çalışmalarda ise çalışma davranışını kazanamamış ve bilgilerini işlemekte zorluk yaşayan bireylerin sınav kaygılarının yüksek düzeyde olduğu ve dolayısıyla da akademik başarılarının düşük olduğu görülmektedir (Brigman ve Campbell, 2003; Cook ve Kaffenberger, 2003; Sink ve Stroh, 2003). Çalışma davranışı ile sınav kaygısı ve akademik başarı arasındaki ilişki düşünüldüğünde kavramlar arasında yüksek ilişki olduğu aşikârdır. Sınav kaygısı ve akademik başarıya ilişkin öncelikli olarak bireylerin sahip olduğu çalışma davranışı düzeyinin tespit edilmesi önem taşımaktadır.

Alan yazında tüm eğitim kademelerinden farklı yaş gruplarındaki öğrencilerin çalışma davranışlarını değerlendiren çalışmaların yer aldığı görülmektedir (ör., Yüksel, 1997; Subaşı, 2000; Önder, 2009; Açık, 2012; Cesim, 2014). Alan yazında özellikle özel yetenekli öğrencilerin çalışma davranışlarını değerlendiren çalışmalar da yer almaktadır (Yüksel, vd., 2021)

Yüksel ve diğerleri (2021) tarafından ve evrenini İstanbul Kartal Prof. Dr. Şaban Teoman Duralı Bilim ve Sanat Merkezi'nde kayıtlı olan ortaokul öğrencilerinin oluşturduğu çalışmada özel yetenekli öğrencilerin çalışma davranışları düzeyleri tespit edilmiştir. Özel yetenekli öğrenciler akranlarına göre zekâ, problem çözme, sanat, yaratıcılık, liderlik ve akademik başarı yönünden yüksek performans göstermektedirler (Millî Eğitim Bakanlığı, 2019). Özel yetenekli bireylerin sahip olduğu özellikler dikkate alındığında bireylerden topluma öncülük edebilecek nitelikte olmaları beklenmektedir. Bu durum da ancak var olan potansiyellerini üst düzeyde kullanabilmeleri ile gerçekleşebilecektir. Warkentin, Bol ve Wilson (1997) tarafından yapılan çalışmada öğrenmeleri bağımsız ve ders çalışma stratejilerini etkili kullanan bireyler, öz-yönlendirmeci öğrenen bireyler olarak ifade edilmektedir. Öz-yönlendirmesi yüksek düzeyde var olan bireylerin bilgilerini işlerken diğer bireylere nazaran daha başarılı olduğu ifade edilmektedir. Özel yetenekli bireylerin öz-yönlendirmesi yüksek bireyler olması önem taşımaktadır. Özel yetenekli bireylerin çalışma davranışlarının düzeylerinin belirlenmesi ve onlara ihtiyaçları doğrultusunda eğitim verilmesi gerekmektedir.

Özel yetenekli öğrencilerin ihtiyaçları doğrultusunda eğitim alabilmeleri için Millî Eğitim Bakanlığı tarafından çeşitli çalışmalar yürütülmüş ve bilim ve sanat merkezleri (BİLSEM) kurulmuştur (Baykoç, 2011). Bireyler BİLSEM'de ihtiyaçları doğrultusunda belirli programlar çerçevesinde eğitim görmektedirler. BİLSEM'de uygulanan programlar; Uyum Programı (uyum sürecini kapsar), Destek Eğitim Programı (öğrencilerin geliştirmesi gereken temel becerileri tüm alan/disiplinlerle ilişkilendirilmesini esas alır), Bireysel Yetenekleri Fark Ettirme (BYF) Programı (öğrencilerin bireysel yeteneklerini fark etmeleri amacıyla yürütülür), Özel Yetenekleri Geliştirme (ÖYG) Programı (öğrencilerin özel yeteneklerini geliştirmeleri amacıyla yürütülür) ve Proje Üretimi ve Yönetimi (PÜY) Programı (öğrencilerin ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda bir alanda/disiplinde grupta veya bireysel olarak yürütülür) şeklinde sıralanır. Programlar çerçevesinde 3. ve 4. sınıf düzeyindeki öğrenciler DESTEK-1 ve DESTEK-2 programlarında, 5. ve 6. sınıf düzeyindeki öğrenciler BYF-1 ve BYF-2 programlarında, 7. ve 8. sınıf düzeyindeki öğrenciler ise ÖYG-1 ve ÖYG-2 programlarında eğitim görmektedirler (Millî Eğitim Bakanlığı, 2019).

Araştırmada kullanılacak olan ölçeğe ilişkin güvenilirlik ve geçerlik çalışmaları Gürpınar, Güzeller, Alimoğlu ve Kulaç (2011) tarafından tıp fakültesi öğrencileri ile yürütülen bir çalışma kapsamında yapılmıştır. Çalışma Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde eğitim gören 365 öğrenci ile gerçekleştirilmiş ve çalışmada çalışma davranışı değerlendirme ölçeğinin geçerli ve güvenilir olduğu bulunmuştur. Ayrıca kullanılacak olan çalışma davranışı değerlendirme ölçeğine ilişkin yapılan başka bir çalışma ise Cesim, Korkmaz ve Gümüşdağ (2013) tarafından ortaöğretim kademesinde sınıf tekrarı yapan öğrencilerde görülen başarısızlık nedenlerinin sınav kaygısı ve çalışma davranışı değişkenleri açısından incelenmesi üzerine yapılmıştır. Araştırma ortaöğretim kademesinde sınıf tekrarı yapmış 156 öğrenci ile gerçekleştirilmiş olup öğrencilerin sınıf seviyelerine göre çalışma davranışları arasındaki ilişkiye bakılmıştır. Bu çalışmaların haricinde özel yetenekli öğrencilerin çalışma davranışlarının değerlendirilmesine yönelik bir çalışmanın da Yüksel ve diğerleri (2021) tarafından gerçekleştirildiği görülmektedir. Çalışma İstanbul Kartal Prof. Dr. Şaban Teoman Duralı Bilim ve Sanat Merkezi'nde kayıtlı olan 83 ortaokul öğrencisi ile gerçekleştirilmiş olup özel yetenekli öğrencilerin çalışma davranış düzeyleri tespit edilmiş ve çalışma davranışı ile demografik özellikler arasındaki ilişki incelenmiştir.

Bu çalışmanın amacı ortaokul kademesinde eğitim gören özel yetenekli öğrencilerin çalışma davranışlarının düzeylerinin tespit edilmesi ve okul dışı çalışmaların ve sınıf içi çalışmaların öğrencilerin çalışma davranışlarına uygun olarak verilerek eğitimin niteliğini arttırmaktır. Yapılan alan yazın taramasında benzer bir çalışmanın İstanbul Kartal Prof. Dr. Şaban Teoman Duralı Bilim ve Sanat Merkezi örneğinde gerçekleştirildiği görülmüştür. Farklı örneklem ile çalışmanın gerçekleştirilmesinin özel yetenekli öğrencilerin eğitimi alanına katkı sunacağı düşünülmektedir.

2. YÖNTEM

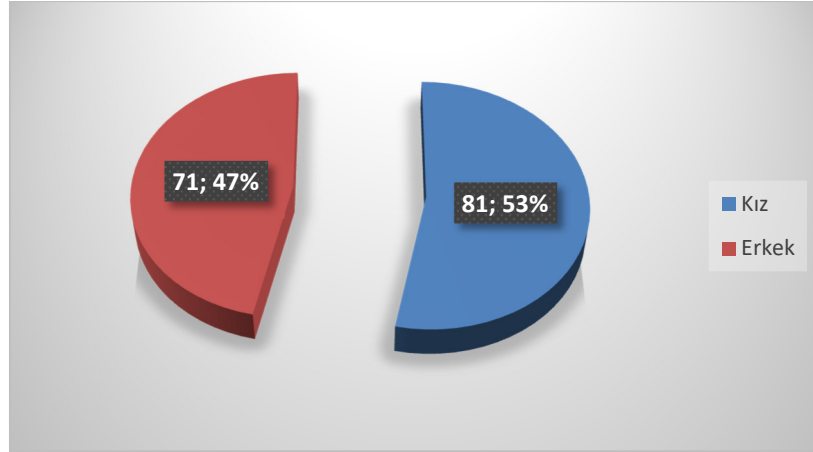
BİLSEM’lerde kayıtlı ortaokul öğrencilerinin çalışma davranışlarının belirlenmesi için nicel veri toplama yöntemi kullanılmış veriler analiz edilmek için toplanmıştır. Nicel veri toplama ile etkenler, süreç ve durum soyutlanır ve böylelikle nesnelleştirilerek gözlemlenebilen ve ölçülebilen özelliklere dönüştürülür (Erdoğan, 2003).

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada nicel araştırma modellerinden tarama deseninden yararlanılmıştır. Nicel araştırmalar; katılımcıların davranışlarını deney, test veya gözlem yoluyla nesnel bir şekilde ölçerek sayısallaştırarak açıklamaya çalışır (Karasar, 2019). Tarama deseni; olaya ya da konuya yönelik olarak katılımcıların ilgi, beceri, tutum, yetenek veya görüşlerinin belirlendiği araştırmalardır (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz & Demirel, 2017).

2.2. Çalışma Grubu

“Kişisel Bilgiler Formu”ndan elde edilen verilere ilişkin istatistiki bilgiler aşağıdaki tablo ve grafiklerde verilmiştir.

Şekil 1. Katılımcıların cinsiyet göre dağılımları

Cinsiyete göre dağılımlarına bakıldığında ankete katılan öğrencilerin %53’ünün (N=81) kız, %47’sinin (N=71) erkek olduğu görülmektedir.

Tablo 1. Katılımcıların cinsiyet ve kayıtlı olunan programa göre dağılımları

		BYF1		BYF2		ÖYG1		ÖYG2		TOPLAM	
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Zeytinburnu Şehitler BİLSEM	KIZ	61	40,1	17	11,2	2	1,3	1	1,2	81	53,3
	ERKEK	48	31,6	19	12,5	1	33,3	3	2,0	71	46,7
	TOPLAM	109	71,7	36	23,7	3	2,0	4	2,6	152	100

Tablo incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin en fazla BYF1 programına kayıtlı oldukları görülmektedir (%71,7 ve N=109). BYF1 programını sırasıyla BYF2 programına kayıtlı öğrenciler (%23,7 ve N=36), ÖYG2 programına kayıtlı öğrenciler (%2,6 ve N=4) ve ÖYG1 programına kayıtlı öğrenciler (%2,0 ve N=3) takip etmektedir. BYF1 programına kayıtlı öğrencilerin cinsiyetlerine göre dağılımlarına bakıldığında %40,1’inin kız, %31,6’sının erkek öğrenciler olduğu görülmektedir.

Genel olarak cinsiyetlere göre kayıtlı olunan programlar incelendiğinde ise BYF2 ve ÖYG2 programlarına kayıtlı olup araştırmaya katılan öğrencilerde erkek öğrencilerin kız öğrencilerden fazla olduğu görülmektedir.

2.3. Veri Toplama Araçları

Veri toplama aracı olarak Baltaş (2019) tarafından geliştirilen “Çalışma Davranışı Değerlendirme Ölçeği” (ÇDDÖ) kullanılmıştır. Ölçek 7 alt boyut ve 73 maddeden oluşmaktadır. Ölçeği oluşturan maddelerin her biri farklı bir boyutta yer almaktadır. Katılımcılar ÇDDÖ’nün maddelerine “evet” veya “hayır” olacak şekilde yanıt vermektedirler. Cevaplar analizlerin yapılabilmesi için 1 veya 0 olarak sayısallaştırılır. Maddeler sayısallaştırılırken bazen “hayır” yanıtı bazen de “evet” yanıtı 0 puan olarak sayısallaştırılır. Her boyut için Baltaş (2019) tarafından hazırlanan yanıt anahtarına göre toplam puan alınır. Her boyut için elde edilen toplam puanlar yine Baltaş (2019) tarafından her boyut için ayrı ayrı hazırlanan kestirim değerlerine göre “Yetersiz”, “Biraz Yeterli” ve “Yeterli” olarak gruplanır. ÇDDÖ ölçeğinin kullanımı için mail yolu ile izin alınmıştır.

2.4. Verilerin Toplanması

BİLSEM’lerde eğitim gören ortaokul öğrencilerinin çalışma davranışlarının değerlendirilmesinde “Kişisel Bilgi Formu” ve ÇDDÖ kullanılmıştır. İstanbul İl MEM’in 19.03.2021 tarih ve 22738257 sayılı oluru ve İstanbul Medeniyet Üniversitesi Etik Kurulunun 04.03.2021 tarih ve 21727443 sayılı izni alınarak ölçek uygulanmıştır. ÇDDÖ maddeleri ve “Kişisel Gelişim Formu” çevrimiçi olarak herkesin katılımına açılmıştır. İstanbul Zeytinburnu Şehitler Bilim ve Sanat Merkezi yönetimi ile iletişime geçilerek kurumda eğitim gören ortaokul öğrencilerinin katılımı sağlanmıştır.

2.5. Verilerin Analizi

“Kişisel Bilgi Formu” ve ÇDDÖ’den elde edilen verilerin analizinde istatistik paket programından faydalanılmıştır. Yapılan analizler sonucunda frekans tabloları, cinsiyet ve kayıtlı olunan programa göre çapraz tablolar yapılarak yorumlanmıştır. ÇDDÖ’nün yorumlanmasında Baltaş (2019) tarafından belirlenen kestirimlere göre toplam puanlar “yetersiz”, “biraz yeterli” ve “yeterli” olarak üç gruba ayrılmıştır. Alt boyutlara ilişkin kestirim puanları tabloda verilmiştir.

Tablo 2. ÇDDÖ’nün alt boyutlarının kestirim değerleri

	Madde Sayısı	Yetersiz	Biraz Yeterli	Yeterli	
Alt Boyutlar	Çalışmaya başlamak ve sürdürmek	16	16-10	9-5	4-0
	Bilinçli çalışmak ve öğrendiğini kullanmak	9	9-5	4-3	2-0
	Not tutmak ve dersi dinlemek	10	10-6	5-3	2-0
	Okuma alışkanlığı	12	12-8	7-4	3-0
	Ödev hazırlamak	7	7-5	4-3	2-0
	Okula karşı tutum	8	8-5	4-3	2-0
	Sınavlara hazırlanmak ve sınava girmek	11	11-8	7-4	3-0

3. BULGULAR VE TARTIŞMA

3.1. “Çalışmaya başlamak ve sürdürmek” Alt Boyutuna Ait Bulgular

Tablo 3. “Çalışmaya başlamak ve sürdürmek” Alt Boyutundan Alınan Puanların Dağılımı

	KIZ						ERKEK						Toplam					
	Yeterli		Biraz Yeterli		Yetersiz		Yeterli		Biraz Yeterli		Yetersiz		Yeterli		Biraz Yeterli		Yetersiz	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
BYF1	15	24,6	26	42,6	20	32,8	16	33,3	14	29,2	18	37,5	31	28,4	40	36,7	38	34,9
BYF2	8	47,1	3	17,6	6	35,3	4	21,1	12	63,2	3	15,8	12	33,3	15	41,7	9	25
ÖYG1	1	50	1	50	0	0	1	100	0	0	0	0	2	66,7	1	33,3	0	0
ÖYG2	1	100	0	0	0	0	3	100	0	0	0	0	4	100	0	0	0	0
Toplam	25	30,9	30	37	26	32,1	24	33,8	26	36,6	21	29,6	49	32,2	56	36,8	47	30,9

Tablo incelendiğinde araştırmaya katılan Zeytinburnu Şehitler BİLSEM ortaokul öğrencilerinden BYF1 programına kayıtlı olanların %28,4'nün çalışma ve çalışmayı sürdürme konusunda yeterli düzeyde beceriye sahip olduğu görülürken, %36,7'sinin çalışma ve çalışmayı sürdürmede biraz sorun yaşadıkları, %34,9'nun çalışma ve çalışmayı sürdürmede ciddi problemlerinin olduğu görülmektedir. BYF1 programına kayıtlı öğrencilere ait veriler cinsiyet değişkenine göre incelendiğinde ise araştırmaya katılan BYF1 programına kayıtlı kız öğrencilerin %42,6'sının çalışma ve çalışmayı sürdürmede biraz sorun yaşadıkları, %32,8'inin ise çalışma ve çalışmayı sürdürmede ciddi problemlerinin olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılan BYF1 programına kayıtlı erkek öğrencilerin %29,2'sinin çalışma ve çalışmayı sürdürmede biraz sorun yaşadıkları, %37,5'inin ise çalışma ve çalışmayı sürdürmede ciddi problemlerinin olduğu görülmektedir.

Zeytinburnu Şehitler BİLSEM ortaokul öğrencilerinden BYF2 programına kayıtlı olanların %33,3'nün çalışma ve çalışmayı sürdürme konusunda yeterli düzeyde beceriye sahip olduğu görülürken %41,7'sinin çalışma ve çalışmayı sürdürmede biraz sorun yaşadıkları, %25'inin çalışma ve çalışmayı sürdürmede ciddi problemlerinin olduğu görülmektedir. BYF2 programına kayıtlı öğrencilere ait veriler cinsiyet değişkenine göre incelendiğinde ise araştırmaya katılan BYF2 programına kayıtlı kız öğrencilerin %17,6'sının çalışma ve çalışmayı sürdürmede biraz sorun yaşadıkları, %35,3'ünün ise çalışma ve çalışmayı sürdürmede ciddi problemlerinin olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılan BYF2 programına kayıtlı erkek öğrencilerin %63,2'sinin çalışma ve çalışmayı sürdürmede biraz sorun yaşadıkları, %15,8'inin ise çalışma ve çalışmayı sürdürmede ciddi problemlerinin olduğu görülmektedir.

Zeytinburnu Şehitler BİLSEM ortaokul öğrencilerinden ÖYG1 programına kayıtlı olanların %66,7'sinin çalışma ve çalışmayı sürdürme konusunda yeterli düzeyde beceriye sahip olduğu görülürken, %33,3'ünün çalışma ve çalışmayı sürdürmede biraz sorun yaşadıkları görülmektedir. ÖYG1 programına kayıtlı öğrencilere ait veriler cinsiyet değişkenine göre incelendiğinde ise araştırmaya katılan ÖYG1 programına kayıtlı kız öğrencilerin %50'sinin çalışma ve çalışmayı sürdürmede biraz sorun yaşadıkları görülmektedir. Araştırmaya katılan ÖYG1 programına kayıtlı erkek öğrencilerin %100'ünün çalışma ve çalışmayı sürdürmede yeterli düzeyde beceriye sahip oldukları görülmektedir.

Zeytinburnu Şehitler BİLSEM ortaokul öğrencilerinden ÖYG2 programına kayıtlı olan öğrencilerin %100'nün çalışma ve çalışmayı sürdürme konusunda yeterli düzeyde beceriye sahip olduğu görülmektedir.

Tablo genel olarak incelendiğinde Zeytinburnu Şehitler BİLSEM’e kayıtlı olup araştırmaya katılan öğrencilerin %32,2’sinin çalışma ve çalışmayı sürdürmede yeterli düzeyde beceriye sahip oldukları görülürken, %36,8’inin çalışma ve çalışmayı sürdürme konusunda biraz sorun yaşadıkları, %30,9’unun ise çalışma ve çalışmayı sürdürme konusunda ciddi problemlerinin olduğu görülmektedir.

3.2. “Bilinçli çalışmak ve öğrendiğini kullanmak” Alt Boyutuna Ait Bulgular

Tablo 4. “Bilinçli çalışmak ve öğrendiğini kullanmak” Alt Boyutundan Alınan Puanların Dağılımı

	KIZ				ERKEK				Toplam									
	Yeterli		Biraz Yetersiz		Yeterli		Biraz Yetersiz		Yeterli		Biraz Yetersiz							
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%						
BYF1	8	13,1	25	41	28	45,9	6	12,5	18	37,5	24	50	14	12,8	43	39,4	52	47,7
BYF2	2	11,8	2	11,8	13	76,5	0	0	6	31,6	13	68,4	2	5,6	8	22,2	26	72,7
ÖYG1	0	0	1	50	1	50	1	100	0	0	0	0	1	33,3	1	33,3	1	33,3
ÖYG2	0	0	0	0	1	100	0	0	2	66,7	1	33,3	0	0	2	50	2	50
Toplam	10	12,3	28	34,6	43	53,1	7	9,9	26	36,6	38	53,5	17	11,2	54	35,5	81	53,3

Zeytinburnu Şehitler BİLSEM ortaokul öğrencilerinden BYF1 programına kayıtlı olanların %12,8’inin bilinçli çalışma ve öğrendiklerini kullanma konusunda yeterli düzeyde beceriye sahip olduğu görülürken %39,4’ünün bilinçli çalışma ve öğrendiklerini kullanmada biraz sorun yaşadıkları, %47,7’sinin bilinçli çalışmada ve öğrendiklerini kullanmada ciddi problemlerinin olduğu görülmektedir. BYF1 programına kayıtlı öğrencilere ait veriler cinsiyet değişkenine göre incelendiğinde ise araştırmaya katılan BYF1 programına kayıtlı kız öğrencilerin %41’inin bilinçli çalışmada ve öğrendiklerini kullanmada biraz sorun yaşadıkları, %45,9’unun ise bilinçli çalışmada ve öğrendiklerini kullanmada ciddi problemlerinin olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılan BYF1 programına kayıtlı erkek öğrencilerin %37,5’inin bilinçli çalışmada ve öğrendiklerini kullanmada biraz sorun yaşadıkları, %50’sinin ise bilinçli çalışmada ve öğrendiklerini kullanmada ciddi problemlerinin olduğu görülmektedir.

Zeytinburnu Şehitler BİLSEM ortaokul öğrencilerinden BYF2 programına kayıtlı olanların %5,6’sının bilinçli çalışmak ve öğrendiklerini kullanma konusunda yeterli düzeyde beceriye sahip olduğu görülürken, %22,2’sinin bilinçli çalışmada ve öğrendiklerini kullanmada biraz sorun yaşadıkları, %72,7’sinin bilinçli çalışmada ve öğrendiklerini kullanmada ciddi problemlerinin olduğu görülmektedir. BYF2 programına kayıtlı öğrencilere ait veriler cinsiyet değişkenine göre incelendiğinde ise araştırmaya katılan BYF2 programına kayıtlı kız öğrencilerin %11,8’inin bilinçli çalışmada ve öğrendiklerini kullanmada biraz sorun yaşadıkları, %76,5’inin ise bilinçli çalışmada ve öğrendiklerini kullanmada ciddi problemlerinin olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılan BYF2 programına kayıtlı erkek öğrencilerin %31,6’sının bilinçli çalışmada ve öğrendiklerini kullanmada biraz sorun yaşadıkları, %68,4’ünün ise bilinçli çalışmada ve öğrendiklerini kullanmada ciddi problemlerinin olduğu görülmektedir.

ÖYG1 programına kayıtlı olanların %33,3’ünün bilinçli çalışma ve öğrendiklerini kullanma konusunda yeterli düzeyde beceriye sahip olduğu görülürken, %33,3’ünün bilinçli çalışma ve öğrendiklerini kullanmada biraz sorun yaşadıkları, %33,3’ünün bilinçli çalışmada ve öğrendiklerini kullanmada ciddi problemlerinin olduğu görülmektedir.

ÖYG1 programına kayıtlı öğrencilere ait veriler cinsiyet değişkenine göre incelendiğinde ise araştırmaya katılan ÖYG1 programına kayıtlı kız öğrencilerin %50'sinin bilinçli çalışmada ve öğrendiklerini kullanmada biraz sorun yaşadıkları, %50'sinin ise bilinçli çalışma ve öğrendiklerini kullanmada ciddi problemlerinin olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılan ÖYG1 programına kayıtlı erkek öğrencilerin %100'ünün bilinçli çalışmada ve öğrendiklerini kullanmada yeterli düzeyde beceriye sahip oldukları görülmektedir.

ÖYG2 programına kayıtlı olanların %50'sinin bilinçli çalışmada ve öğrendiklerini kullanmada biraz sorun yaşadıkları, %50'sinin ise bilinçli çalışmada ve öğrendiklerini kullanmada ciddi problemlerinin olduğu görülmektedir. ÖYG2 programına kayıtlı öğrencilere ait veriler cinsiyet değişkenine göre incelendiğinde ise araştırmaya katılan ÖYG2 programına kayıtlı kız öğrencilerin %100'ünün bilinçli çalışmada ve öğrendiklerini kullanmada ciddi problemlerinin olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılan ÖYG2 programına kayıtlı erkek öğrencilerin %66,7'sinin bilinçli çalışma ve öğrendiklerini kullanmada biraz sorun yaşadıkları, %33,3'ünün ise bilinçli çalışmada ve öğrendiklerini kullanmada ciddi problemlerinin olduğu görülmektedir.

Tablo genel olarak incelendiğinde Zeytinburnu Şehitler BİLSEM'e kayıtlı olup araştırmaya katılan öğrencilerin %11,2'sinin bilinçli çalışmak ve öğrendiklerini kullanma konusunda yeterli düzeyde beceriye sahip olduğu görülürken, %35,5'inin bilinçli çalışmada ve öğrendiklerini kullanmada biraz sorun yaşadıkları, %53,3'ünün bilinçli çalışmada ve öğrendiklerini kullanmada ciddi problemlerinin olduğu görülmektedir.

3.3. “Not tutmak ve dersi dinlemek” Alt Boyutuna Ait Bulgular

Tablo 5. “Not tutmak ve dersi dinlemek” Alt Boyutundan Alınan Puanların Dağılımı

	KIZ						ERKEK						Toplam					
	Yeterli		Biraz Yeterli		Yetersiz		Yeterli		Biraz Yeterli		Yetersiz		Yeterli		Biraz Yeterli		Yetersiz	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
BYF1	9	14,8	34	55,7	18	29,5	13	27,1	28	58,3	7	14,6	22	20,2	62	56,9	25	22,9
BYF2	3	17,6	7	41,2	7	41,2	4	21,1	12	63,2	3	15,8	7	19,4	19	52,8	10	27,8
ÖYG1	1	50	0	0	1	50	0	0	1	100	0	0	1	33,3	1	33,3	1	33,3
ÖYG2	0	0	1	100	0	0	3	100	0	0	0	0	3	75	1	25	0	0
Toplam	13	16	42	51,9	26	32,1	20	28,2	41	57,7	10	14,1	33	21,7	83	54,6	36	23,7

Tablo incelendiğinde Zeytinburnu Şehitler BİLSEM ortaokul öğrencilerinden BYF1 programına kayıtlı olanların %20,2'sinin not tutma ve dersi dinlemenin eğitim öğretim hayatındaki önemini yeterince farkında oldukları görülürken, %56,9'unun not tutma ve dersi dinlemenin önemini tam olarak kavrayamadıkları, %22,9'unun ise not tutma ve dersi dinlemenin önemini kavrama konusunda ciddi problemlerinin olduğu görülmektedir. BYF1 programına kayıtlı öğrencilere ait veriler cinsiyet değişkenine göre incelendiğinde ise araştırmaya katılan BYF1 programına kayıtlı kız öğrencilerin %55,7'sinin not tutma ve dersi dinlemenin önemini tam olarak kavrayamadıkları, %29,5'inin ise not tutma ve dersi dinlemenin önemini kavrama konusunda ciddi problemlerinin olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılan BYF1 programına kayıtlı erkek öğrencilerin %58,3'ünün not tutma ve dersi dinlemenin önemini tam olarak kavrayamadıkları, %14,6'sının ise not tutma ve dersi dinlemenin önemini kavrama konusunda ciddi problemlerinin olduğu görülmektedir.

Zeytinburnu Şehitler BİLSEM ortaokul öğrencilerinden BYF2 programına kayıtlı olanların %19,4'ünün not tutma ve dersi dinlemenin eğitim öğretim hayatındaki önemini yeterince farkında oldukları görülürken %52,8'inin not tutma ve dersi dinlemenin önemini tam olarak kavrayamadıkları, %27,8'inin ise not tutma ve dersi dinlemenin önemini kavrama konusunda ciddi problemlerinin olduğu görülmektedir. BYF2 programına kayıtlı öğrencilere ait veriler cinsiyet değişkenine göre incelendiğinde ise araştırmaya katılan BYF2 programına kayıtlı kız öğrencilerin %41,2'sinin not tutma ve dersi dinlemenin önemini tam olarak kavrayamadıkları, %41,2'sinin ise not tutma ve dersi dinlemenin önemini kavrama konusunda ciddi problemlerinin olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılan BYF2 programına kayıtlı erkek öğrencilerin %63,2'sinin not tutma ve dersi dinlemenin önemini tam olarak kavrayamadıkları, %15,8'inin ise not tutma ve dersi dinlemenin önemini kavrama konusunda ciddi problemlerinin olduğu görülmektedir.

ÖYG1 programına kayıtlı olanların %33,3'ünün not tutma ve dersi dinlemenin eğitim öğretim hayatındaki önemini yeterince farkında oldukları görülürken %33,3'ünün not tutma ve dersi dinlemenin önemini tam olarak kavrayamadıkları, %33,3'ünün ise not tutma ve dersi dinlemenin önemini kavrama konusunda ciddi problemlerinin olduğu görülmektedir. ÖYG1 programına kayıtlı öğrencilere ait veriler cinsiyet değişkenine göre incelendiğinde ise araştırmaya katılan ÖYG1 programına kayıtlı kız öğrencilerin %50'sinin not tutma ve dersi dinlemenin önemini kavrama konusunda ciddi problemlerinin olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılan ÖYG1 programına kayıtlı erkek öğrencilerin %100'ünün not tutma ve dersi dinlemenin önemini tam olarak kavrayamadıkları görülmektedir.

Zeytinburnu Şehitler BİLSEM ortaokul öğrencilerinden ÖYG2 programına kayıtlı olanların %75'inin not tutma ve dersi dinlemenin eğitim öğretim hayatındaki önemini yeterince farkında oldukları görülürken %25'inin not tutma ve dersi dinlemenin önemini tam olarak kavrayamadıkları görülmektedir. ÖYG2 programına kayıtlı öğrencilere ait veriler cinsiyet değişkenine göre incelendiğinde ise araştırmaya katılan ÖYG2 programına kayıtlı kız öğrencilerin %100'ünün not tutma ve dersi dinlemenin önemini tam olarak kavrayamadıkları görülmektedir. Araştırmaya katılan ÖYG2 programına kayıtlı erkek öğrencilerin %100'ünün not tutma ve dersi dinlemenin eğitim öğretim hayatındaki önemini yeterince farkında oldukları görülmektedir.

Tablo genel olarak incelendiğinde Zeytinburnu Şehitler BİLSEM'e kayıtlı ortaokul öğrencilerinden araştırmaya katılanların %21,7'sinin not tutma ve dersi dinlemenin eğitim öğretim hayatındaki önemini yeterince farkında oldukları görülürken %54,6'sının not tutma ve dersi dinlemenin önemini tam olarak kavrayamadıkları, %23,7'sinin ise not tutma ve dersi dinlemenin önemini kavrama konusunda ciddi problemlerinin olduğu görülmektedir.

3.4. “Okuma alışkanlığı” Alt Boyutuna Ait Bulgular

Tablo 6. “Okuma alışkanlığı” Alt Boyutundan Alınan Puanların Dağılımı

	KIZ						ERKEK						Toplam					
	Yeterli		Biraz Yeterli		Yetersiz		Yeterli		Biraz Yeterli		Yetersiz		Yeterli		Biraz Yeterli		Yetersiz	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
BYF1	0	0	18	29,5	43	70,5	4	8,3	16	33,3	28	58,3	4	3,7	34	31,2	71	65,1
BYF2	1	5,9	5	29,4	11	64,7	1	5,3	11	57,9	7	36,8	2	5,6	16	44,4	18	50
ÖYG1	0	0	1	50	1	50	0	0	1	100	0	0	0	0	2	66,7	1	33,3
ÖYG2	0	0	1	100	0	0	0	0	2	66,7	1	33,3	0	0	3	75	1	25
Toplam	1	1,2	25	30,9	55	67,9	5	7	30	42,3	36	50,7	6	3,9	55	36,2	91	59,9

Tablo incelendiğinde Zeytinburnu Şehitler BİLSEM’de BYF1 programına kayıtlı olup araştırmaya katılan öğrencilerin %3,7’sinin eleştirel okuma becerisine sahip oldukları görülürken, %31,2’sinin eleştirel okuma konusunda yeterli düzeyde olmadığı bu nedenle okuma yaptığı süreden yeterince faydalanamadığı, %65,1’inin ise okumaya oldukça fazla zaman ayırmasına rağmen hatırlama düzeyinin az olduğu, okuduğu metindeki gerekli bilgiler ile gereksiz bilgileri ayıramadığı ve gereksiz bilgiler üzerinde çok vakit harcadığı görülmektedir. BYF1 programına kayıtlı öğrencilere ait veriler cinsiyet değişkenine göre incelendiğinde ise araştırmaya katılan BYF1 programına kayıtlı kız öğrencilerin %29,5’inin eleştirel okuma konusunda yeterli düzeyde olmadığı bu nedenle okuma yaptığı süreden yeterince faydalanamadığı, %70,5’inin ise okumaya oldukça fazla zaman ayırmasına rağmen hatırlama düzeyinin az olduğu, okuduğu metindeki gerekli bilgiler ile gereksiz bilgileri ayıramadığı ve gereksiz bilgiler üzerinde çok vakit harcadığı görülmektedir. Araştırmaya katılan BYF1 programına kayıtlı erkek öğrencilerin %33,3’ünün eleştirel okuma konusunda yeterli düzeyde olmadığı bu nedenle okuma yaptığı süreden yeterince faydalanamadığı, %58,3’ünün ise okumaya oldukça fazla zaman ayırmasına rağmen hatırlama düzeyinin az olduğu, okuduğu metindeki gerekli bilgiler ile gereksiz bilgileri ayıramadığı ve gereksiz bilgiler üzerinde çok vakit harcadığı görülmektedir.

Zeytinburnu Şehitler BİLSEM’de BYF2 programına kayıtlı olup araştırmaya katılan öğrencilerin %66,7’sinin eleştirel okuma konusunda yeterli düzeyde olmadığı bu nedenle okuma yaptığı süreden yeterince faydalanamadığı, %33,3’ünün ise okumaya oldukça fazla zaman ayırmasına rağmen hatırlama düzeyinin az olduğu, okuduğu metindeki gerekli bilgiler ile gereksiz bilgileri ayıramadığı ve gereksiz bilgiler üzerinde çok vakit harcadığı görülmektedir. BYF2 programına kayıtlı öğrencilere ait veriler cinsiyet değişkenine göre incelendiğinde ise araştırmaya katılan BYF2 programına kayıtlı kız öğrencilerin %29,4’ünün eleştirel okuma konusunda yeterli düzeyde olmadığı bu nedenle okuma yaptığı süreden yeterince faydalanamadığı, %64,7’sinin ise okumaya oldukça fazla zaman ayırmasına rağmen hatırlama düzeyinin az olduğu, okuduğu metindeki gerekli bilgiler ile gereksiz bilgileri ayıramadığı ve gereksiz bilgiler üzerinde çok vakit harcadığı görülmektedir. Araştırmaya katılan BYF2 programına kayıtlı erkek öğrencilerin %57,9’unun eleştirel okuma konusunda yeterli düzeyde olmadığı bu nedenle okuma yaptığı süreden yeterince faydalanamadığı, %36,8’inin ise okumaya oldukça fazla zaman ayırmasına rağmen hatırlama düzeyinin az olduğu, okuduğu metindeki gerekli bilgiler ile gereksiz bilgileri ayıramadığı ve gereksiz bilgiler üzerinde çok vakit harcadığı görülmektedir.

ÖYG1 programına kayıtlı olup araştırmaya katılan öğrencilerin %3,7’sinin eleştirel okuma becerisine sahip oldukları görülürken %31,2’sinin eleştirel okuma konusunda yeterli düzeyde olmadığı bu nedenle okuma yaptığı süreden yeterince faydalanamadığı, %65,1’inin ise okumaya oldukça fazla zaman ayırmasına rağmen hatırlama düzeyinin az olduğu, okuduğu metindeki gerekli bilgiler ile gereksiz bilgileri ayıramadığı ve gereksiz bilgiler üzerinde çok vakit harcadığı görülmektedir. ÖYG1 programına kayıtlı öğrencilere ait veriler cinsiyet değişkenine göre incelendiğinde ise araştırmaya katılan ÖYG1 programına kayıtlı kız öğrencilerin %50’sinin eleştirel okuma konusunda yeterli düzeyde olmadığı bu nedenle okuma yaptığı süreden yeterince faydalanamadığı, %50’sinin ise okumaya oldukça fazla zaman ayırmasına rağmen hatırlama düzeyinin az olduğu, okuduğu metindeki gerekli bilgiler ile gereksiz bilgileri ayıramadığı ve gereksiz bilgiler üzerinde çok vakit harcadığı görülmektedir. Araştırmaya katılan ÖYG1 programına kayıtlı erkek öğrencilerin %100’ünün eleştirel okuma konusunda yeterli düzeyde olmadığı bu nedenle okuma yaptığı süreden yeterince faydalanamadığı görülmektedir.

Zeytinburnu Şehitler BİLSEM’de ÖYG2 programına kayıtlı olup araştırmaya katılan öğrencilerin %75’inin eleştirel okuma konusunda yeterli düzeyde olmadığı bu nedenle okuma yaptığı süreden yeterince faydalanamadığı, %25’inin ise okumaya oldukça fazla zaman ayırmasına rağmen hatırlama düzeyinin az olduğu, okuduğu metindeki gerekli bilgiler ile gereksiz bilgileri ayıramadığı ve gereksiz bilgiler üzerinde çok vakit harcadığı görülmektedir.

ÖYG2 programına kayıtlı öğrencilere ait veriler cinsiyet değişkenine göre incelendiğinde ise araştırmaya katılan ÖYG2 programına kayıtlı kız öğrencilerin %100'ünün eleştirel okuma konusunda yeterli düzeyde olmadığı bu nedenle okuma yaptığı süreden yeterince faydalanamadığı görülmektedir. Araştırmaya katılan ÖYG2 programına kayıtlı erkek öğrencilerin %66,7'sinin eleştirel okuma konusunda yeterli düzeyde olmadığı bu nedenle okuma yaptığı süreden yeterince faydalanamadığı, %33,3'ünün ise okumaya oldukça fazla zaman ayırmasına rağmen hatırlama düzeyinin az olduğu, okuduğu metindeki gerekli bilgiler ile gereksiz bilgileri ayıramadığı ve gereksiz bilgiler üzerinde çok vakit harcadığı görülmektedir.

Tablo 5 genel olarak incelendiğinde Zeytinburnu Şehitler BİLSEM'de BYF1 programına kayıtlı olup araştırmaya katılan öğrencilerin %3,9'unun eleştirel okuma becerisine sahip oldukları görülürken %36,2'sinin eleştirel okuma konusunda yeterli düzeyde olmadığı bu nedenle okuma yaptığı süreden yeterince faydalanamadığı, %59,9'unun ise okumaya oldukça fazla zaman ayırmasına rağmen hatırlama düzeyinin az olduğu, okuduğu metindeki gerekli bilgiler ile gereksiz bilgileri ayıramadığı ve gereksiz bilgiler üzerinde çok vakit harcadığı görülmektedir.

3.5. “Ödev hazırlamak” Alt Boyutuna Ait Bulgular

Tablo 7. “Ödev hazırlamak” Alt Boyutundan Alınan Puanların Dağılımı

	KIZ						ERKEK						Toplam					
	Yeterli		Biraz Yeterli		Yetersiz		Yeterli		Biraz Yeterli		Yetersiz		Yeterli		Biraz Yeterli		Yetersiz	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
BYF1	7	11,5	18	29,5	36	59	5	10,4	17	35,4	26	54,2	12	11	35	32,1	62	56,9
BYF2	2	11,8	3	17,6	12	70,6	5	26,3	7	36,8	7	36,8	7	19,4	10	27,8	19	52,8
ÖYG1	0	0	0	0	2	100	1	100	0	0	0	0	1	33,3	0	0	2	66,7
ÖYG2	0	0	0	0	1	100	2	66,7	1	33,3	0	0	2	50	1	25	1	25
Toplam	9	11,1	21	25,9	51	63	13	18,3	25	35,2	33	46,5	22	14,5	46	30,3	84	55,3

Tablo incelendiğinde Zeytinburnu Şehitler BİLSEM'de BYF1 programına kayıtlı olup araştırmaya katılan öğrencilerin %11'inin ödev hazırlamanın başarı üzerindeki etkisinin yeterince farkında olduğu görülürken %32,1'inin doğru ve düzenli ödev hazırlama konusunda bazı sorunlar yaşadıkları, %56,9'unun ise proje veya günlük ödev hazırlamanın başarı üzerine etkisini kavramakta oldukça ciddi problem yaşadıkları görülmektedir. BYF1 programına kayıtlı öğrencilere ait veriler cinsiyet değişkenine göre incelendiğinde ise araştırmaya katılan BYF1 programına kayıtlı kız öğrencilerin %29,5'inin doğru ve düzenli ödev hazırlama konusunda bazı sorunlar yaşadıkları, %59'unun ise proje veya günlük ödev hazırlamanın başarı üzerine etkisini kavramakta oldukça ciddi problem yaşadıkları görülmektedir. Araştırmaya katılan BYF1 programına kayıtlı erkek öğrencilerin %35,4'ünün doğru ve düzenli ödev hazırlama konusunda bazı sorunlar yaşadıkları, %54,2'sinin ise proje veya günlük ödev hazırlamanın başarı üzerine etkisini kavramakta oldukça ciddi problem yaşadıkları görülmektedir.

Zeytinburnu Şehitler BİLSEM'de BYF2 programına kayıtlı olup araştırmaya katılan öğrencilerin %19,4'ünün ödev hazırlamanın başarı üzerindeki etkisinin yeterince farkında olduğu görülürken %27,8'inin doğru ve düzenli ödev hazırlama konusunda bazı sorunlar yaşadıkları, %52,8'inin ise proje veya günlük ödev hazırlamanın başarı üzerine etkisini kavramakta oldukça ciddi problem yaşadıkları görülmektedir.

BYF2 programına kayıtlı öğrencilere ait veriler cinsiyet değişkenine göre incelendiğinde ise araştırmaya katılan BYF2 programına kayıtlı kız öğrencilerin %17,6'sının doğru ve düzenli ödev hazırlama konusunda bazı sorunlar yaşadıkları, %70,6'sının ise proje veya günlük ödev hazırlamanın başarı üzerine etkisini kavramakta oldukça ciddi problem yaşadıkları görülmektedir. Araştırmaya katılan BYF2 programına kayıtlı erkek öğrencilerin %36,8'inin doğru ve düzenli ödev hazırlama konusunda bazı sorunlar yaşadıkları, %36,8'inin ise proje veya günlük ödev hazırlamanın başarı üzerine etkisini kavramakta oldukça ciddi problem yaşadıkları görülmektedir.

Zeytinburnu Şehitler BİLSEM'de ÖYG1 programına kayıtlı olup araştırmaya katılan öğrencilerin %33,3'ünün ödev hazırlamanın başarı üzerindeki etkisinin yeterince farkında olduğu görülürken, %66,7'sinin ise proje veya günlük ödev hazırlamanın başarı üzerine etkisini kavramakta oldukça ciddi problem yaşadıkları görülmektedir. ÖYG1 programına kayıtlı öğrencilere ait veriler cinsiyet değişkenine göre incelendiğinde ise araştırmaya katılan ÖYG1 programına kayıtlı kız öğrencilerin %100'ünün proje veya günlük ödev hazırlamanın başarı üzerine etkisini kavramakta oldukça ciddi problem yaşadıkları görülmektedir. Araştırmaya katılan ÖYG1 programına kayıtlı erkek öğrencilerin %100'ünün ödev hazırlamanın başarı üzerindeki etkisinin yeterince farkında olduğu görülmektedir.

Tablo incelendiğinde Zeytinburnu Şehitler BİLSEM'de ÖYG2 programına kayıtlı olup araştırmaya katılan öğrencilerin %50'sinin ödev hazırlamanın başarı üzerindeki etkisinin yeterince farkında olduğu görülürken %25'inin doğru ve düzenli ödev hazırlama konusunda bazı sorunlar yaşadıkları, %25'inin ise proje veya günlük ödev hazırlamanın başarı üzerine etkisini kavramakta oldukça ciddi problem yaşadıkları görülmektedir. ÖYG2 programına kayıtlı öğrencilere ait veriler cinsiyet değişkenine göre incelendiğinde ise araştırmaya katılan ÖYG2 programına kayıtlı kız öğrencilerin %100'ünün ise proje veya günlük ödev hazırlamanın başarı üzerine etkisini kavramakta oldukça ciddi problem yaşadıkları görülmektedir. Araştırmaya katılan ÖYG2 programına kayıtlı erkek öğrencilerin %33,3'ünün doğru ve düzenli ödev hazırlama konusunda bazı sorunlar yaşadıkları görülmektedir.

Tablo genel olarak incelendiğinde Zeytinburnu Şehitler BİLSEM'de kayıtlı olup araştırmaya katılan ortaokul öğrencilerinin %14,5'inin ödev hazırlamanın başarı üzerindeki etkisinin yeterince farkında olduğu görülürken %30,3'ünün doğru ve düzenli ödev hazırlama konusunda bazı sorunlar yaşadıkları, %55,3'ünün ise proje veya günlük ödev hazırlamanın başarı üzerine etkisini kavramakta oldukça ciddi problem yaşadıkları görülmektedir.

3.6. “Okula karşı tutum” Alt Boyutuna Ait Bulgular

Tablo 8. “Okula karşı tutum” Alt Boyutundan Alınan Puanların Dağılımı

	KIZ				ERKEK				Toplam									
	Yeterli		Biraz Yeterli		Yetersiz		Yeterli		Biraz Yeterli		Yetersiz							
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%						
BYF1	8	13,1	11	18	42	68,9	3	6,3	16	33,3	29	60,4	11	10,1	27	24,8	71	65,1
BYF2	0	0	6	35,3	11	64,7	2	10,5	6	31,6	11	57,9	2	5,6	12	33,3	22	61,1
ÖYG1	0	0	1	50	1	50	1	100	0	0	0	0	1	33,3	1	33,3	1	33,3
ÖYG2	1	100	0	0	0	0	2	66,7	1	33,3	0	0	3	75	1	25	0	0
Toplam	9	11,1	18	22,2	54	66,7	8	11,3	23	32,4	40	56,3	17	11,2	41	27	94	61,8

Tablo incelendiğinde Zeytinburnu Şehitler BİLSEM’de BYF1 programına kayıtlı olup araştırmaya katılan öğrencilerin %10,1’inin okula karşı tutumlarının olumlu ve yeterli düzeyde olduğu görülürken, %24,8’inin okula karşı yeterince olumlu tavır sergilemedikleri bazı olumsuz duygu ve düşünceler içinde oldukları %65,1’inin ise okula karşı olumsuz tutum ve tavır içinde oldukları görülmektedir. BYF1 programına kayıtlı öğrencilere ait veriler cinsiyet değişkenine göre incelendiğinde ise araştırmaya katılan BYF1 programına kayıtlı kız öğrencilerin %18’inin okula karşı yeterince olumlu tavır sergilemedikleri bazı olumsuz duygu ve düşünceler içinde oldukları %68,9’unun ise okula karşı olumsuz tutum ve tavır içinde oldukları görülmektedir. Araştırmaya katılan BYF1 programına kayıtlı erkek öğrencilerin %33,3’ünün okula karşı yeterince olumlu tavır sergilemedikleri bazı olumsuz duygu ve düşünceler içinde oldukları %60,4’ünün ise okula karşı olumsuz tutum ve tavır içinde oldukları görülmektedir.

Zeytinburnu Şehitler BİLSEM’de BYF2 programına kayıtlı olup araştırmaya katılan öğrencilerin %5,6’sının okula karşı tutumlarının olumlu ve yeterli düzeyde olduğu görülürken, %33,3’ünün okula karşı yeterince olumlu tavır sergilemedikleri bazı olumsuz duygu ve düşünceler içinde oldukları %61,1’inin ise okula karşı olumsuz tutum ve tavır içinde oldukları görülmektedir. BYF2 programına kayıtlı öğrencilere ait veriler cinsiyet değişkenine göre incelendiğinde ise araştırmaya katılan BYF2 programına kayıtlı kız öğrencilerin %35,3’ünün okula karşı yeterince olumlu tavır sergilemedikleri bazı olumsuz duygu ve düşünceler içinde oldukları %64,7’sinin ise okula karşı olumsuz tutum ve tavır içinde oldukları görülmektedir. Araştırmaya katılan BYF2 programına kayıtlı erkek öğrencilerin %31,6’sının okula karşı yeterince olumlu tavır sergilemedikleri bazı olumsuz duygu ve düşünceler içinde oldukları %57,9’unun ise okula karşı olumsuz tutum ve tavır içinde oldukları görülmektedir.

ÖYG1 programına kayıtlı olup araştırmaya katılan öğrencilerin %33,3’ünün okula karşı tutumlarının olumlu ve yeterli düzeyde olduğu görülürken, %33,3’ünün okula karşı yeterince olumlu tavır sergilemedikleri bazı olumsuz duygu ve düşünceler içinde oldukları %33,3’ünün ise okula karşı olumsuz tutum ve tavır içinde oldukları görülmektedir. ÖYG1 programına kayıtlı öğrencilere ait veriler cinsiyet değişkenine göre incelendiğinde ise araştırmaya katılan ÖYG1 programına kayıtlı kız öğrencilerin %50’sinin okula karşı yeterince olumlu tavır sergilemedikleri bazı olumsuz duygu ve düşünceler içinde oldukları %50’sinin ise okula karşı olumsuz tutum ve tavır içinde oldukları görülmektedir. Araştırmaya katılan ÖYG1 programına kayıtlı erkek öğrencilerin %100’ünün okula karşı tutumlarının olumlu ve yeterli düzeyde olduğu görülmektedir.

Tablo incelendiğinde Zeytinburnu Şehitler BİLSEM’de ÖYG2 programına kayıtlı olup araştırmaya katılan öğrencilerin %75’inin okula karşı tutumlarının olumlu ve yeterli düzeyde olduğu görülürken, %25’inin okula karşı yeterince olumlu tavır sergilemedikleri bazı olumsuz duygu ve düşünceler içinde oldukları görülmektedir. ÖYG2 programına kayıtlı öğrencilere ait veriler cinsiyet değişkenine göre incelendiğinde ise araştırmaya katılan ÖYG2 programına kayıtlı kız öğrencilerin %100’ünün okula karşı tutumlarının olumlu ve yeterli düzeyde olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılan ÖYG2 programına kayıtlı erkek öğrencilerin %33,3’ünün okula karşı yeterince olumlu tavır sergilemedikleri bazı olumsuz duygu ve düşünceler içinde oldukları görülmektedir.

Tablo genel olarak incelendiğinde Zeytinburnu Şehitler BİLSEM’e kayıtlı olup araştırmaya katılan ortaokul öğrencilerinin %11,2’sinin okula karşı tutumlarının olumlu ve yeterli düzeyde olduğu görülürken, %27’sinin okula karşı yeterince olumlu tavır sergilemedikleri bazı olumsuz duygu ve düşünceler içinde oldukları %61,8’inin ise okula karşı olumsuz tutum ve tavır içinde oldukları görülmektedir.

3.7. “Sınavlara hazırlanmak ve sınava girmek” Alt Boyutuna Ait Bulgular

Tablo 9. “Sınavlara hazırlanmak ve sınava girmek” Alt Boyutundan Alınan Puanların Dağılımı

	KIZ						ERKEK						Toplam					
	Yeterli		Biraz Yeterli		Yetersiz		Yeterli		Biraz Yeterli		Yetersiz		Yeterli		Biraz Yeterli	Yetersiz		
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
BYF1	5	8,2	38	62,3	18	29,5	0	0	35	72,9	13	27,1	5	4,6	73	67	31	28,4
BYF2	0	0	8	47,1	9	52,9	1	5,3	15	78,9	3	15,8	1	2,8	23	63,9	12	33,3
ÖYG1	0	0	1	50	1	50	1	100	0	0	0	0	1	33,3	1	33,3	1	33,3
ÖYG2	0	0	1	100	0	0	1	33,3	2	66,7	0	0	1	25	3	75	0	0
Toplam	5	6,2	48	59,3	28	34,6	3	4,2	52	73,2	16	22,5	8	5,3	100	65,8	44	28,9

Tablo incelendiğinde Zeytinburnu Şehitler BİLSEM’de BYF1 programına kayıtlı olup araştırmaya katılan öğrencilerin %4,6’sının sınavlara doğru hazırlanmak ve sınavlara girmek konusunda gerekli olan teknik bilgilere ve sınavda kullanılacak olan taktiklere ilişkin yeterli düzeyde bilgi sahibi oldukları görülürken, %67’sinin sınavlara doğru hazırlanmak ve sınavlara girmek konusunda bilgi ve tecrübeye sahip olmalarına karşın bazı problemler yaşadıkları, %28,4’ünün ise sınavlara doğru hazırlanmak ve sınavlara girmek konusunda bilgi ve tecrübenin yanında süreç içinde yapılması gerekenler konusunda da ciddi problemlerinin olduğu görülmektedir. BYF1 programına kayıtlı öğrencilere ait veriler cinsiyet değişkenine göre incelendiğinde ise araştırmaya katılan BYF1 programına kayıtlı kız öğrencilerin %62,3’ünün sınavlara doğru hazırlanmak ve sınavlara girmek konusunda bilgi ve tecrübeye sahip olmalarına karşın bazı problemler yaşadıkları, %29,5’inin ise sınavlara doğru hazırlanmak ve sınavlara girmek konusunda bilgi ve tecrübenin yanında süreç içinde yapılması gerekenler konusunda da ciddi problemlerinin olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılan BYF1 programına kayıtlı erkek öğrencilerin %72,9’unun sınavlara doğru hazırlanmak ve sınavlara girmek konusunda bilgi ve tecrübeye sahip olmalarına karşın bazı problemler yaşadıkları, %27,1’inin ise sınavlara doğru hazırlanmak ve sınavlara girmek konusunda bilgi ve tecrübenin yanında süreç içinde yapılması gerekenler konusunda da ciddi problemlerinin olduğu görülmektedir.

Zeytinburnu Şehitler BİLSEM’de BYF2 programına kayıtlı olup araştırmaya katılan öğrencilerin %2,8’nin sınavlara doğru hazırlanmak ve sınavlara girmek konusunda gerekli olan teknik bilgilere ve sınavda kullanılacak olan taktiklere ilişkin yeterli düzeyde bilgi sahibi oldukları görülürken, %63,9’unun sınavlara doğru hazırlanmak ve sınavlara girmek konusunda bilgi ve tecrübeye sahip olmalarına karşın bazı problemler yaşadıkları, %33,3’ünün ise sınavlara doğru hazırlanmak ve sınavlara girmek konusunda bilgi ve tecrübenin yanında süreç içinde yapılması gerekenler konusunda da ciddi problemlerinin olduğu görülmektedir. BYF2 programına kayıtlı öğrencilere ait veriler cinsiyet değişkenine göre incelendiğinde ise araştırmaya katılan BYF2 programına kayıtlı kız öğrencilerin %47,1’inin sınavlara doğru hazırlanmak ve sınavlara girmek konusunda bilgi ve tecrübeye sahip olmalarına karşın bazı problemler yaşadıkları, %52,9’unun ise sınavlara doğru hazırlanmak ve sınavlara girmek konusunda bilgi ve tecrübenin yanında süreç içinde yapılması gerekenler konusunda da ciddi problemlerinin olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılan BYF2 programına kayıtlı erkek öğrencilerin %78,9’unun sınavlara doğru hazırlanmak ve sınavlara girmek konusunda bilgi ve tecrübeye sahip olmalarına karşın bazı problemler yaşadıkları, %15,8’inin ise sınavlara doğru hazırlanmak ve sınavlara girmek konusunda bilgi ve tecrübenin yanında süreç içinde yapılması gerekenler konusunda da ciddi problemlerinin olduğu görülmektedir.

ÖYG1 programına kayıtlı olup araştırmaya katılan öğrencilerin %33,3'ünün sınavlara doğru hazırlanmak ve sınavlara girmek konusunda gerekli olan teknik bilgilere ve sınavda kullanılacak olan taktiklere ilişkin yeterli düzeyde bilgi sahibi oldukları görülürken, %33,3'ünün sınavlara doğru hazırlanmak ve sınavlara girmek konusunda bilgi ve tecrübeye sahip olmalarına karşın bazı problemler yaşadıkları, %33,3'ünün ise sınavlara doğru hazırlanmak ve sınavlara girmek konusunda bilgi ve tecrübenin yanında süreç içinde yapılması gerekenler konusunda da ciddi problemlerinin olduğu görülmektedir. ÖYG1 programına kayıtlı öğrencilere ait veriler cinsiyet değişkenine göre incelendiğinde ise araştırmaya katılan ÖYG1 programına kayıtlı kız öğrencilerin %50'sinin sınavlara doğru hazırlanmak ve sınavlara girmek konusunda bilgi ve tecrübeye sahip olmalarına karşın bazı problemler yaşadıkları, %50'sinin ise sınavlara doğru hazırlanmak ve sınavlara girmek konusunda bilgi ve tecrübenin yanında süreç içinde yapılması gerekenler konusunda da ciddi problemlerinin olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılan ÖYG1 programına kayıtlı erkek öğrencilerin %100'ünün sınavlara doğru hazırlanmak ve sınavlara girmek konusunda gerekli olan teknik bilgilere ve sınavda kullanılacak olan taktiklere ilişkin yeterli düzeyde bilgi sahibi oldukları görülmektedir.

Tablo incelendiğinde Zeytinburnu Şehitler BİLSEM'de ÖYG2 programına kayıtlı olup araştırmaya katılan öğrencilerin %25'inin sınavlara doğru hazırlanmak ve sınavlara girmek konusunda gerekli olan teknik bilgilere ve sınavda kullanılacak olan taktiklere ilişkin yeterli düzeyde bilgi sahibi oldukları görülürken, %75'inin sınavlara doğru hazırlanmak ve sınavlara girmek konusunda bilgi ve tecrübeye sahip olmalarına karşın bazı problemler yaşadıkları görülmektedir. ÖYG2 programına kayıtlı öğrencilere ait veriler cinsiyet değişkenine göre incelendiğinde ise araştırmaya katılan ÖYG2 programına kayıtlı kız öğrencilerin %100'ünün sınavlara doğru hazırlanmak ve sınavlara girmek konusunda bilgi ve tecrübeye sahip olmalarına karşın bazı problemler yaşadıkları görülmektedir. Araştırmaya katılan ÖYG2 programına kayıtlı erkek öğrencilerin %66,7'sinin sınavlara doğru hazırlanmak ve sınavlara girmek konusunda bilgi ve tecrübeye sahip olmalarına karşın bazı problemler yaşadıkları görülmektedir.

Tablo genel olarak incelendiğinde Zeytinburnu Şehitler BİLSEM'e kayıtlı olup araştırmaya katılan ortaokul öğrencilerinin %5,3'ünün sınavlara doğru hazırlanmak ve sınavlara girmek konusunda gerekli olan teknik bilgilere ve sınavda kullanılacak olan taktiklere ilişkin yeterli düzeyde bilgi sahibi oldukları görülürken, %65,8'inin sınavlara doğru hazırlanmak ve sınavlara girmek konusunda bilgi ve tecrübeye sahip olmalarına karşın bazı problemler yaşadıkları, %28,9'unun ise sınavlara doğru hazırlanmak ve sınavlara girmek konusunda bilgi ve tecrübenin yanında süreç içinde yapılması gerekenler konusunda da ciddi problemlerinin olduğu görülmektedir.

4. SONUÇ ve ÖNERİLER

Yapılan çalışmadan elde edilen verilerin analizi sonucunda “çalışmaya başlamak ve sürdürmek” alt boyutu için BYF1 programına kayıtlı kız öğrencilerin %42,6'sının çalışma ve çalışmayı sürdürmede biraz sorun yaşadıkları, %32,8'inin ise çalışma ve çalışmayı sürdürmede ciddi problemlerinin olduğu, erkek öğrencilerin %29,2'sinin çalışma ve çalışmayı sürdürmede biraz sorun yaşadıkları, %37,5'inin ise çalışma ve çalışmayı sürdürmede ciddi problemlerinin olduğu bulunmuştur. BYF2 programına kayıtlı kız öğrencilerin %17,6'sının çalışma ve çalışmayı sürdürmede biraz sorun yaşadıkları, %35,3'ünün ise çalışma ve çalışmayı sürdürmede ciddi problemlerinin olduğu, erkek öğrencilerin %63,2'sinin çalışma ve çalışmayı sürdürmede biraz sorun yaşadıkları, %15,8'inin ise çalışma ve çalışmayı sürdürmede ciddi problemlerinin olduğu bulunmuştur. ÖYG1 programına kayıtlı kız öğrencilerin %50'sinin çalışma ve çalışmayı sürdürmede biraz sorun yaşadıkları, erkek öğrencilerin ise çalışma ve çalışmayı sürdürmede yeterli düzeyde davranışa sahip oldukları bulunmuştur. ÖYG2 programına kayıtlı olan öğrencilerin %100'nün çalışma ve çalışmayı sürdürme konusunda yeterli düzeyde beceriye sahip olduğu sonucuna varılmıştır.

“Bilinçli çalışmak ve öğrendiğini kullanmak” alt boyutu için BYF1 programına kayıtlı kız öğrencilerin %41’inin bilinçli çalışmada ve öğrendiklerini kullanmada biraz sorun yaşadıkları, %45,9’unun ise bilinçli çalışmada ve öğrendiklerini kullanmada ciddi problemlerinin olduğu, erkek öğrencilerin %37,5’inin bilinçli çalışmada ve öğrendiklerini kullanmada biraz sorun yaşadıkları, %50’sinin ise bilinçli çalışmada ve öğrendiklerini kullanmada ciddi problemlerinin olduğu bulunmuştur. BYF2 programına kayıtlı kız öğrencilerin %11,8’inin bilinçli çalışmada ve öğrendiklerini kullanmada biraz sorun yaşadıkları, %76,5’inin ise bilinçli çalışmada ve öğrendiklerini kullanmada ciddi problemlerinin olduğu, erkek öğrencilerin %31,6’sının bilinçli çalışmada ve öğrendiklerini kullanmada biraz sorun yaşadıkları, %68,4’ünün ise bilinçli çalışmada ve öğrendiklerini kullanmada ciddi problemlerinin olduğu bulunmuştur. ÖYG1 programına kayıtlı kız öğrencilerin %50’sinin bilinçli çalışmada ve öğrendiklerini kullanmada biraz sorun yaşadıkları, %50’sinin ise bilinçli çalışmada ve öğrendiklerini kullanmada ciddi problemlerinin olduğu, erkek öğrencilerin %100’ünün bilinçli çalışmada ve öğrendiklerini kullanmada yeterli düzeyde beceriye sahip oldukları bulunmuştur. ÖYG2 programına kayıtlı kız öğrencilerin %100’ünün bilinçli çalışmada ve öğrendiklerini kullanmada ciddi problemlerinin olduğu, erkek öğrencilerin %66,7’sinin bilinçli çalışmada ve öğrendiklerini kullanmada biraz sorun yaşadıkları, %33,3’ünün ise bilinçli çalışmada ve öğrendiklerini kullanmada ciddi problemlerinin olduğu görülmektedir.

“Not tutmak ve dersi dinlemek” alt boyutu için BYF1 programına kayıtlı kız öğrencilerin %55,7’sinin not tutma ve dersi dinlemenin önemini tam olarak kavrayamadıkları, %29,5’inin ise not tutma ve dersi dinlemenin önemini kavrama konusunda ciddi problemlerinin olduğu, erkek öğrencilerin %58,3’ünün not tutma ve dersi dinlemenin önemini tam olarak kavrayamadıkları, %14,6’sının ise not tutma ve dersi dinlemenin önemini kavrama konusunda ciddi problemlerinin olduğu bulunmuştur. BYF2 programına kayıtlı kız öğrencilerin %41,2’sinin not tutma ve dersi dinlemenin önemini tam olarak kavrayamadıkları, %41,2’sinin ise not tutma ve dersi dinlemenin önemini kavrama konusunda ciddi problemlerinin olduğu, erkek öğrencilerin %63,2’sinin not tutma ve dersi dinlemenin önemini tam olarak kavrayamadıkları, %15,8’inin ise not tutma ve dersi dinlemenin önemini kavrama konusunda ciddi problemlerinin olduğu bulunmuştur. ÖYG1 programına kayıtlı kız öğrencilerin %50’sinin not tutma ve dersi dinlemenin önemini kavrama konusunda ciddi problemlerinin olduğu, erkek öğrencilerin %100’ünün not tutma ve dersi dinlemenin önemini tam olarak kavrayamadıkları bulunmuştur. ÖYG2 programına kayıtlı kız öğrencilerin %100’ünün not tutma ve dersi dinlemenin önemini tam olarak kavrayamadıkları, erkek öğrencilerin %100’ünün not tutma ve dersi dinlemenin eğitim öğretim hayatındaki önemini yeterince farkında oldukları sonucuna varılmıştır.

Okuma alışkanlığı alt boyutu için BYF1 programına kayıtlı kız öğrencilerin %29,5’inin eleştirel okuma konusunda yeterli düzeyde olmadığı bu nedenle okuma yaptığı süreden yeterince faydalanamadığı, %70,5’inin ise okumaya oldukça fazla zaman ayırmasına rağmen hatırlama düzeyinin az olduğu, okuduğu metindeki gerekli bilgiler ile gereksiz bilgileri ayıramadığı ve gereksiz bilgiler üzerinde çok vakit harcadığı, erkek öğrencilerin %33,3’ünün eleştirel okuma konusunda yeterli düzeyde olmadığı bu nedenle okuma yaptığı süreden yeterince faydalanamadığı, %58,3’ünün ise okumaya oldukça fazla zaman ayırmasına rağmen hatırlama düzeyinin az olduğu, okuduğu metindeki gerekli bilgiler ile gereksiz bilgileri ayıramadığı ve gereksiz bilgiler üzerinde çok vakit harcadığı bulunmuştur.

BYF2 programına kayıtlı kız öğrencilerin %29,4'ünün eleştirel okuma konusunda yeterli düzeyde olmadığı bu nedenle okuma yaptığı süreden yeterince faydalanamadığı, %64,7'sinin ise okumaya oldukça fazla zaman ayırmasına rağmen hatırlama düzeyinin az olduğu, okuduğu metindeki gerekli bilgiler ile gereksiz bilgileri ayıramadığı ve gereksiz bilgiler üzerinde çok vakit harcadığı, erkek öğrencilerin %57,9'unun eleştirel okuma konusunda yeterli düzeyde olmadığı bu nedenle okuma yaptığı süreden yeterince faydalanamadığı, %36,8'inin ise okumaya oldukça fazla zaman ayırmasına rağmen hatırlama düzeyinin az olduğu, okuduğu metindeki gerekli bilgiler ile gereksiz bilgileri ayıramadığı ve gereksiz bilgiler üzerinde çok vakit harcadığı bulunmuştur. ÖYG1 programına kayıtlı kız öğrencilerin %50'sinin eleştirel okuma konusunda yeterli düzeyde olmadığı bu nedenle okuma yaptığı süreden yeterince faydalanamadığı, %50'sinin ise okumaya oldukça fazla zaman ayırmasına rağmen hatırlama düzeyinin az olduğu, okuduğu metindeki gerekli bilgiler ile gereksiz bilgileri ayıramadığı ve gereksiz bilgiler üzerinde çok vakit harcadığı, erkek öğrencilerin %100'ünün eleştirel okuma konusunda yeterli düzeyde olmadığı bu nedenle okuma yaptığı süreden yeterince faydalanamadığı bulunmuştur. ÖYG2 programına kayıtlı kız öğrencilerin %100'ünün eleştirel okuma konusunda yeterli düzeyde olmadığı bu nedenle okuma yaptığı süreden yeterince faydalanamadığı, erkek öğrencilerin %66,7'sinin eleştirel okuma konusunda yeterli düzeyde olmadığı bu nedenle okuma yaptığı süreden yeterince faydalanamadığı, %33,3'ünün ise okumaya oldukça fazla zaman ayırmasına rağmen hatırlama düzeyinin az olduğu, okuduğu metindeki gerekli bilgiler ile gereksiz bilgileri ayıramadığı ve gereksiz bilgiler üzerinde çok vakit harcadığı sonucuna varılmıştır.

“Ödev hazırlamak” alt boyutu için BYF1 programına kayıtlı kız öğrencilerin %29,5'inin doğru ve düzenli ödev hazırlama konusunda bazı sorunlar yaşadıkları, %59'unun ise proje veya günlük ödev hazırlamanın başarı üzerine etkisini kavramakta oldukça ciddi problem yaşadıkları, erkek öğrencilerin %35,4'ünün doğru ve düzenli ödev hazırlama konusunda bazı sorunlar yaşadıkları, %54,2'sinin ise proje veya günlük ödev hazırlamanın başarı üzerine etkisini kavramakta oldukça ciddi problem yaşadıkları bulunmuştur. BYF2 programına kayıtlı kız öğrencilerin %17,6'sının doğru ve düzenli ödev hazırlama konusunda bazı sorunlar yaşadıkları, %70,6'sının ise proje veya günlük ödev hazırlamanın başarı üzerine etkisini kavramakta oldukça ciddi problem yaşadıkları, erkek öğrencilerin %36,8'inin doğru ve düzenli ödev hazırlama konusunda bazı sorunlar yaşadıkları, %36,8'inin ise proje veya günlük ödev hazırlamanın başarı üzerine etkisini kavramakta oldukça ciddi problem yaşadıkları bulunmuştur. ÖYG1 programına kayıtlı kız öğrencilerin %100'ünün proje veya günlük ödev hazırlamanın başarı üzerine etkisini kavramakta oldukça ciddi problem yaşadıkları, erkek öğrencilerin %100'ünün ödev hazırlamanın başarı üzerindeki etkisinin yeterince farkında olduğu bulunmuştur. ÖYG2 programına kayıtlı kız öğrencilerin %100'ünün ise proje veya günlük ödev hazırlamanın başarı üzerine etkisini kavramakta oldukça ciddi problem yaşadıkları, erkek öğrencilerin %33,3'ünün doğru ve düzenli ödev hazırlama konusunda bazı sorunlar yaşadıkları sonucuna varılmıştır.

“Okula karşı tutum” alt boyutu için BYF1 programına kayıtlı kız öğrencilerin %18'inin okula karşı yeterince olumlu tavır sergilemedikleri bazı olumsuz duygu ve düşünceler içinde oldukları %68,9'unun ise okula karşı olumsuz tutum ve tavır içinde oldukları, erkek öğrencilerin %33,3'ünün okula karşı yeterince olumlu tavır sergilemedikleri bazı olumsuz duygu ve düşünceler içinde oldukları %60,4'ünün ise okula karşı olumsuz tutum ve tavır içinde oldukları bulunmuştur. BYF2 programına kayıtlı kız öğrencilerin %35,3'ünün okula karşı yeterince olumlu tavır sergilemedikleri bazı olumsuz duygu ve düşünceler içinde oldukları %64,7'sinin ise okula karşı olumsuz tutum ve tavır içinde oldukları, erkek öğrencilerin %31,6'sının okula karşı yeterince olumlu tavır sergilemedikleri bazı olumsuz duygu ve düşünceler içinde oldukları %57,9'unun ise okula karşı olumsuz tutum ve tavır içinde oldukları görülmektedir.

ÖYG1 programına kayıtlı kız öğrencilerin %50'sinin okula karşı yeterince olumlu tavır sergilemedikleri bazı olumsuz duygu ve düşünceler içinde oldukları %50'sinin ise okula karşı olumsuz tutum ve tavır içinde oldukları, erkek öğrencilerin %100'ünün okula karşı tutumlarının olumlu ve yeterli düzeyde olduğu bulunmuştur. ÖYG2 programına kayıtlı kız öğrencilerin %100'ünün okula karşı tutumlarının olumlu ve yeterli düzeyde olduğu, erkek öğrencilerin %33,3'ünün okula karşı yeterince olumlu tavır sergilemedikleri bazı olumsuz duygu ve düşünceler içinde oldukları sonucuna varılmıştır.

“Sınavlara hazırlanmak ve sınava girmek” alt boyutu için BYF1 programına kayıtlı kız öğrencilerin %62,3'ünün sınavlara doğru hazırlanmak ve sınavlara girmek konusunda bilgi ve tecrübeye sahip olmalarına karşın bazı problemler yaşadıkları, %29,5'inin ise sınavlara doğru hazırlanmak ve sınavlara girmek konusunda bilgi ve tecrübenin yanında süreç içinde yapılması gerekenler konusunda da ciddi problemlerinin olduğu, erkek öğrencilerin %72,9'unun sınavlara doğru hazırlanmak ve sınavlara girmek konusunda bilgi ve tecrübeye sahip olmalarına karşın bazı problemler yaşadıkları, %27,1'inin ise sınavlara doğru hazırlanmak ve sınavlara girmek konusunda bilgi ve tecrübenin yanında süreç içinde yapılması gerekenler konusunda da ciddi problemlerinin olduğu bulunmuştur. BYF2 programına kayıtlı kız öğrencilerin %47,1'inin sınavlara doğru hazırlanmak ve sınavlara girmek konusunda bilgi ve tecrübeye sahip olmalarına karşın bazı problemler yaşadıkları, %52,9'unun ise sınavlara doğru hazırlanmak ve sınavlara girmek konusunda bilgi ve tecrübenin yanında süreç içinde yapılması gerekenler konusunda da ciddi problemlerinin olduğu, erkek öğrencilerin %78,9'unun sınavlara doğru hazırlanmak ve sınavlara girmek konusunda bilgi ve tecrübeye sahip olmalarına karşın bazı problemler yaşadıkları, %15,8'inin ise sınavlara doğru hazırlanmak ve sınavlara girmek konusunda bilgi ve tecrübenin yanında süreç içinde yapılması gerekenler konusunda da ciddi problemlerinin olduğu bulunmuştur. ÖYG1 programına kayıtlı kız öğrencilerin %50'sinin sınavlara doğru hazırlanmak ve sınavlara girmek konusunda bilgi ve tecrübeye sahip olmalarına karşın bazı problemler yaşadıkları, %50'sinin ise sınavlara doğru hazırlanmak ve sınavlara girmek konusunda bilgi ve tecrübenin yanında süreç içinde yapılması gerekenler konusunda da ciddi problemlerinin olduğu, erkek öğrencilerin %100'ünün sınavlara doğru hazırlanmak ve sınavlara girmek konusunda gerekli olan teknik bilgilere ve sınavda kullanılacak olan taktiklere ilişkin yeterli düzeyde bilgi sahibi oldukları bulunmuştur. ÖYG2 programına kayıtlı kız öğrencilerin %100'ünün sınavlara doğru hazırlanmak ve sınavlara girmek konusunda bilgi ve tecrübeye sahip olmalarına karşın bazı problemler yaşadıkları, erkek öğrencilerin %66,7'sinin sınavlara doğru hazırlanmak ve sınavlara girmek konusunda bilgi ve tecrübeye sahip olmalarına karşın bazı problemler yaşadıkları sonucuna varılmıştır.

Araştırmadan elde edilen sonuçlar, Yüksel ve diğerleri (2021) tarafından yapılan araştırmanın sonuçları ile karşılaştırıldığında “çalışmaya başlamak ve sürdürmek” alt boyutunda BYF1 programına kayıtlı öğrencilerde Zeytinburnu Şehitler BİLSEM'de öğrenim gören öğrencilerin yeterlilik düzeylerinin daha düşük olduğu, BYF2 programına kayıtlı kız öğrencilerin benzerlik gösterdiği fakat erkek öğrencilerde Kartal Prof. Dr. Şaban Duralı BİLSEM öğrencilerinin yeterlilik düzeylerinin daha düşük olduğu görülmektedir. ÖYG1 ve ÖYG2 programına kayıtlı kız ve erkek öğrencilerde Kartal Prof. Dr. Şaban Duralı BİLSEM öğrencilerinin yeterlilik düzeylerinin daha düşük olduğu görülmektedir. “Bilinçli çalışmak ve öğrendiğini kullanmak” alt boyutunda BYF1 programına kayıtlı erkek öğrencilerde kurumlar arası benzerlik görülürken kızlarda Kartal Prof. Dr. Şaban Duralı BİLSEM öğrencilerinin yeterlilik düzeylerinin daha düşük olduğu görülmektedir. ÖYG1 programına kayıtlı kız ve erkek öğrencilerde Kartal Prof. Dr. Şaban Duralı BİLSEM öğrencilerinin yeterlilik düzeylerinin daha düşük olduğu görülmektedir. BYF2 ve ÖYG2 programına kayıtlı öğrencilerde kurumlar arası benzerlik olduğu görülmüştür.

“Not tutmak ve dersi dinlemek” alt boyutunda BYF1 ve ÖYG2 programına kayıtlı kız ve erkek öğrencilerde Kartal Prof. Dr. Şaban Duralı BİLSEM öğrencilerinin yeterlilik düzeylerinin daha düşük olduğu görülmekteyken ÖYG1 programına kayıtlı öğrencilerde Zeytinburnu Şehitler BİLSEM öğrencilerinin yeterlilik düzeylerinin daha düşük olduğu görülmektedir. BYF2 programına kayıtlı öğrencilerde ise kurumlar arası benzerlik olduğu görülmektedir. “Okuma alışkanlığı” ve “ödev hazırlamak” alt boyutlarında tüm programlarda Zeytinburnu Şehitler BİLSEM öğrencilerinin yeterlilik düzeylerinin daha düşük olduğu görülmüştür. “Okula karşı tutum” alt boyutunda BYF1 programına kayıtlı öğrencilerde Zeytinburnu Şehitler BİLSEM öğrencilerinin yeterlilik düzeylerinin daha düşük olduğu görülürken BYF2 programına kayıtlı öğrencilerde benzer özellik, ÖYG1 ve ÖYG2 programlarına kayıtlı öğrencilerde Kartal Prof. Dr. Şaban Duralı BİLSEM öğrencilerinin yeterlilik düzeylerinin daha düşük olduğu görülmektedir. “Sınavlara hazırlanmak ve sınavlara girmek” alt boyutunda tüm programlarda Zeytinburnu Şehitler BİLSEM öğrencilerinin yeterlilik düzeylerinin daha düşük olduğu görülmektedir.

Bulgular dikkate alındığında BİLSEM’lere kayıtlı ortaokul öğrencilerinin akademik başarılarını geliştirmeleri, var olan potansiyellerini en üst düzeyde kullanabilmeleri ve özel yeteneklerini geliştirebilmeleri için “çalışmaya başlamak ve sürdürmek”, “bilinçli çalışmak ve öğrendiğini kullanmak”, “not tutmak ve dersi dinlemek”, “okuma alışkanlığı”, “ödev hazırlamak”, “okula karşı tutum”, “sınavlara hazırlanmak ve sınava girmek” konularında düzenlenecek rehberlik faaliyetlerine katılmalarının yararlı olacağı düşünülmektedir. BİLSEM’lerde mevcut durumda eğitim gören tüm eğitim kademesindeki öğrencilere merkez rehberlik hizmetleri tarafından ÇDDÖ’nün uygulanması ve elde edilen verilere göre her öğrenci için ayrı bir çalışma davranışı raporu hazırlanması ve bu raporların öğretmen, öğrenci ve veli ile paylaşılmasının öğretmenlerin sınıf dışı çalışmalar için öğrencileri doğru yönlendirmeleri, öğrencilerin ders dışı çalışmalarda kendilerine uygun yöntemlerle çalışarak becerileri doğrultusunda çalışmalarını yürütmeleri konusunda fayda sağlayacağı düşünülmektedir. Zeytinburnu Şehitler BİLSEM özelinde bulgularda yer alan programlara ilişkin daha ayrıntılı araştırmalar yapılarak öğrencilerin yönlendirilmelerini sağlamanın eğitimin niteliği ve kalitesinin artırılması açısından faydalı olacağı düşünülmektedir. Ayrıca bu çalışmanın alanda yapılacak diğer çalışmalara katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Kaynakça

Açık, S. (2012). İlköğretim 2. kademe öğrencilerinin fen teknoloji dersine ve fen deneylerine yönelik tutumlarının fen teknoloji dersi çalışma davranışlarıyla olan ilişkisi: İstanbul ili Tuzla ilçesi örneği. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Atılgan, H. (2007). Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme. Ankara: Anı Yayıncılık.

Avan, Ç., Akbaş, V. & Gülgün, C. (2019). The Attitudes of the Teachers towards Assessment and Evaluation: Kastamonu Sample. Gazi Journal of Education Sciences, 5(3), 21-31.

Avcı, Y. & Nazlı, S. (2006). Sınıf rehberliği etkinliklerinin öğrencilerin verimli ders çalışma alışkanlıkları, akademik başarıları ve sınav kaygıları üzerindeki etkisi. Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 15, 21-41.

Baltaş, A. (2019). Stres Altında Ezilmeden Öğrenmede ve Sınavlarda Üstün Başarı. İstanbul: Remzi Kitabevi

Baykoç, D.N. (2011). Özel Gereksinimli Çocuklar ve Özel Eğitim. İstanbul: Eğiten Kitap Yayınları.

Brigman, G. & Campbell, C. (2003). Helping students improve academic achievement and school success behavior. Professional School Counseling, 91-98.

Burson, C. D. (1985). A Comparison Of Study Habits And Attitudes Of Academically Successful And Academically Unsuccessful American Indian Students in Higher Education. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Northern Arizona University. Arizona: USA.

- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş. & Demirel, F. (2017). Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Pegem Akademi
- Cesim, D. (2014). Sınıf tekrarı yapan ortaöğretim öğrencilerinde görülen başarısızlık nedenlerinin sınav kaygısı ve çalışma davranışı değişkenleri açısından incelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Cook, J. B. & Kaffenberger, C. J. (2003). Solution shop: A solution-focused counseling and study skills program for middle school. *Professional School Counseling*, 116-123.
- Çetin, B. (2009). Çalışma alışkanlıkları ölçeğinin ilköğretim 4. sınıf öğrencilerinin akademik başarısını yordaması. *İlköğretim Online*, 1(8), 212-223.
- Demirel, Ö. (2016). Öğretme Sanatı. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Erdoğan, İ. (2003). Pozitivist metodoloji: Bilimsel araştırma tasarımı istatistiksel yöntemler analiz ve yorum. Ankara: ERK Yayınları.
- Ertürk, S. (1973). Program Geliştirme. Ankara: Yelkentepe Yayınları.
- Gettinger, M. & Seibert, J.K. (2002). Contributions of study skills to academic competence. *School Psychology Review*, 31(3), 350-365.
- Gürpınar, E., Güzeller, C.O., Alimoğlu, K & Kulaç, E. (2011). Tıp Fakültesi Öğrencilerinin Çalışma Davranışlarının ve Çalışma Davranışı Değerlendirme Ölçeğinin Psikometrik Niteliklerinin Belirlenmesi. *Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 18(3), 96-99.
- Karasar, N. (2019). Bilimsel Araştırma Yöntemi. Ankara: Nobel Akademi.
- Koç, İ. (2016). Üstün Zekâlı ve Üstün Yetenekli Öğrenci Velilerinin Bilim ve Sanat Merkezi'yle İlgili Görüşleri: Bir BİLSEM Örneği. *Üstün Zekâlılar Eğitimi ve Yaratıcılık Dergisi*, 3(3), 17-24.
- Kulaksızoğlu, A. (2004). Üstün yetenekli çocuklar kongresi önsözü. (Editör: Adnan Kulaksızoğlu, Ahmet Emre Bilgili, Mustafa Ruhi Şirin). I. Türkiye Üstün Yetenekli Çocuklar Kongresi Üstün Yetenekli Çocuklar Bildiriler Kitabı. İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları, 7-8.
- Kutlu, O. ve Korkmaz, Ş. (2010). Çocuklar Nasıl Daha Başarılı Olur? Adana: Nobel Kitabevi.
- Lewis, R.B. and Doorlag, D.H. (1999). Teaching special students in general education classrooms. Upper Saddle River: Prentice Hall.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2017). Beni Anlayın Özel Yetenekli Çocuğum Var. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2019). Bilim ve sanat merkezleri yönergesi. *Tebliğler Dergisi*. Yayın Tarihi: Mart 2009. Sayısı: 2618.
- Önder, S. (2009). Ortaöğretim Öğrencilerinin Öğrenme ve Ders Çalışma Stratejileri. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Yönetimi ve Denetimi A.B.D., İstanbul.
- Sink, C.A. & Stroh, H.R. (2003). Raising Achievement Test Scores of Early Elementary School Students Through Comprehensive School Counseling Programs. *Professional School Counseling*, 6, 350- 364.
- Subaşı, G. (2000). Verimli ders çalışma alışkanlıkları eğitiminin akademik başarı, akademik benlik kavramı ve çalışma alışkanlıklarına etkisi. *Eğitim ve Bilim*, 25(117), 50-56.
- Thomas, A. (1993). Study skills Eugene, Oregon. Oregon School study Council, University Of Oregon. (Eric Document Reproduction Service No. Ed 355 616).
- Tuna Cesim, D., Korkmaz, M., Gümüşdağ, H. & Aras, G. (2013). Sınıf Tekrarı Yapan Ortaöğretim Öğrencilerinde Görülen Başarısızlık Nedenlerinin Çalışma Davranışı ve Sınav Kaygısı Değişkenleri Açısından İncelenmesi Uygulamalı Ankara Örneği, *Uluslararası Aile Çocuk ve Eğitim Dergisi*, 1, 59-78.
- Uluğ, F. (2000). Okulda başarı: etkili öğrenme ve ders çalışma yöntemleri. İstanbul: Remzi Kitabevi.

Warkentin, R., Bol, L. & Wilson, M. (1997). Using the partial credit model to verify a theoretical model of academic studying. *Objective measurement: Theory into practice*, 4, 71-95.

Yeşilyaprak, B. (2000). *Eğitimde rehberlik hizmetleri*. Ankara: Nobel Yayıncılık.

Yıldırım, A., Doğanay, A. ve Türkoğlu, A. (2000). *Ders çalışma ve öğrenme yöntemleri*. Ankara: Seçkin.

Yılmaz, M. (1997). *Öğrencilerin Çalışma Alışkanlıklarını Belirlemeye Yönelik Bir Envanter Geliştirme Geçerlik Ve Güvenirlik Çalışması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, On Dokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Samsun.

Yüksel, A. (1997). *Ders Çalışma Tekniklerinin Öğrenci Başarısına Etkisi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.

Yüksel, H.K., Gönen, İ., Kılıç, O., Tüysüz, H., Yıldız, G. ve Efe, S. (2021). *Bilim ve Sanat Merkezlerindeki Ortaokul Öğrencilerinin Çalışma Davranışlarının Değerlendirilmesi: Zeytinburnu Şehitler Bilim ve Sanat Merkezi Örneği*. *Social Science Development Journal*, 6(26), 59-77.